

Talousvaliokunnan kuuleminen
28.3.2025
Minna Ojanperä, johtava asiantuntija
EK Vihreä kasvu

Valtion aluehallinnon uudistaminen – EK:n pääviestit

Elinkeinoelämän keskusliitto

EK:n keskeiset näkemykset

- **EK pääosin kannattaa hallituksen esitystä, edellyttää ripeää toimeenpanoa**
  - Myös uuden valtion aluehallinnon rakennetta tukevia menettelyjä koskevat lakiesitykset olisi hyvä saada eduskunnan käsittelyyn, jotta luvitusuudistusten aikataulu toteutuu (1.1.2026)
- **Yhden luukun periaate ei täysin toteudu ympäristötehtävien jaon myötä** (LVV, Elinvoimakeskukset), mutta **suunta oikea**
- **Poikkeuksellinen järjestely yleisestä etua ympäristöä koskevassa päätöksessä valvovasta yksiköstä herättänyt kysymyksiä**
- Selkeyden vuoksi **EK esittää tarkennuksia**:
  - Ehdotettu laki Lupa- ja valvontavirastosta, 4 § 4 mom.
  - Ehdotettu YSL 191 §, ehdotettu VL 15 luku, 2 §
- **EK esittää huolensa yrityspalveluiden tilanteesta jatkossa ja esittää, että yrityspalvelut ovat Elinvoimakeskusten ytimessä**

Mitä yritykset odottavat uudistukselta?

1. Käsittelyaikojen lyhenemistä, viranomaisten välisen koordinaation paranemista
2. Ennakoitavuutta – ei suuria tulkintaeroja, keskeisten ratkaisujen pysyvyyttä myös tuomioistuimissa
3. Sähköisen asioinnin laatua, asiakaslähtöisyyttä
4. Alueellista läsnäoloa
5. Selkeyttä hallintorakenteisiin, jotka tukevat yritysten kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä

Miksi sujuva investointiluvitus on tärkeä tavoite juuri nyt?

Teema	Summa (M€)
Merituulivoima	98 230M€
Maatuulivoima	94 941M€
Vety	20 267M€
Siirtoverkko	15 797M€
Datakeskus	9 615M€
Akkuteknologiat	7 832M€
Biojalostamo	6 600M€
Metallien valmistus	6 145M€
Aurinkovoima	5 353M€
Lämpöpumput ja hukkalämpö	4 055M€
Energiavarasto	3 457M€
Lämmitys ja fossiilisten korvaaminen	3 493M€
Mineraalisektori	2 721M€
Biotuotteet	2 492M€
Muut	1 574M€
Kiertotalous	1 144M€
Ydinvoima	1 115M€
Hiilidioksidin talteenotto ja käsittely	901M€
Biokaasu	808M€
Logistiikkaterminaalit	445M€

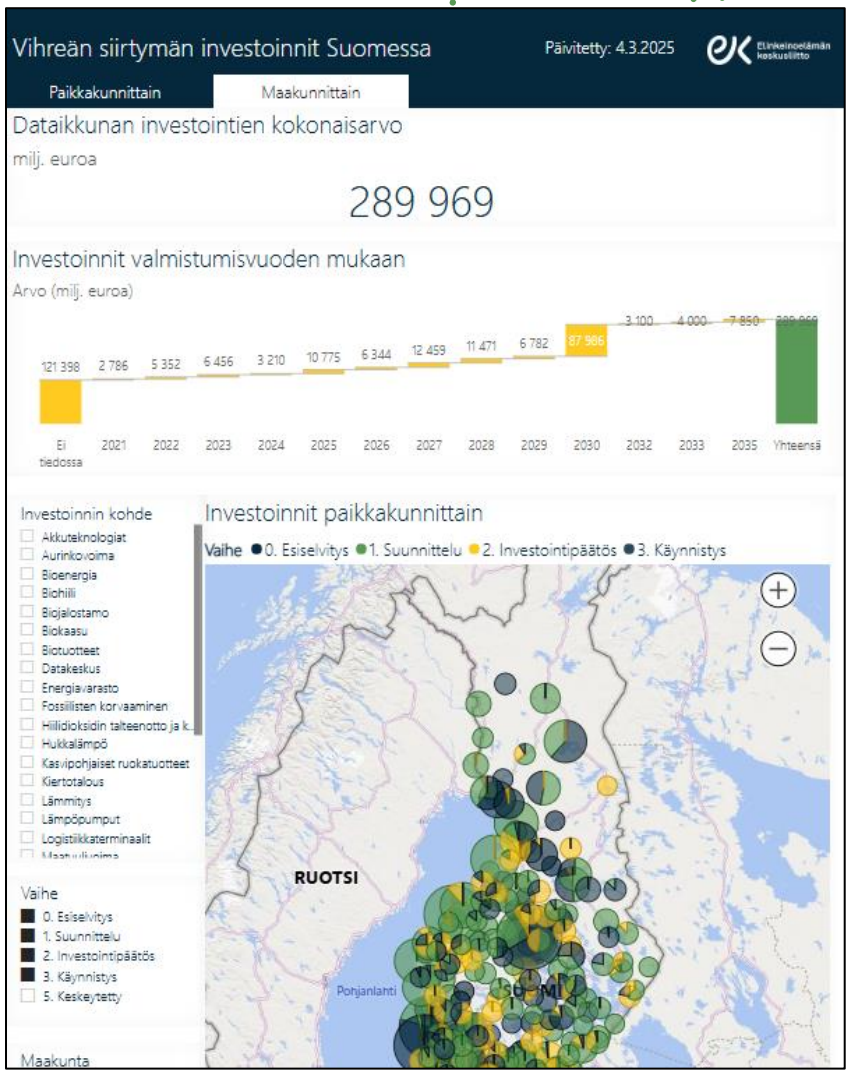

Lähde: EK:n vihreän siirtymän investointien dataikkuna

EK:n muutosehdotukset

- **Yleisen edun valvonta herättänyt kysymyksiä**
  - Erillinen yleisen ympäristöedun valvontayksikkö on poikkeuksellinen järjestely
  - Yleinen etu on joka tapauksessa olennainen osa viranomaisharkintaa ympäristöllisessä päätöksenteossa
  - Yleisen edun valvonta kulminoituu muutoksenhakuoikeuteen, pykälämuotoilut keskeisessä roolissa
  - Ehdotetut valitusperusteet, kuten lain soveltamisalan merkittävät kysymykset, soveltamiskäytännön yhtenäisyys – eikö ole tuomioistuinten tehtävä?
- **Laki Lupa- ja valvontavirastosta, ehdotettu 4 § 4 mom:**
  - lisätään lain kohtaan maininta, että yksikkö voi käyttää valvontaoikeuttaan vain virastossa käsiteltävänä olevissa asioissa
  - lain kohdan perusteluissa mainitaan, että yksikön valvontatehtävään ei kuulu vireillepano-oikeudet eivätkä aloiteoikeudet
  - päällekkäisyys aineellisen lainsäädännön kanssa varmistettava ja tarvittaessa poistettava

EK:n muutosehdotukset

Ympäristönsuojelulaki, ehdotettu 191 §

Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksiköllä on oikeus valittaa Lupa- ja valvontaviraston tekemästä päätöksestä, jos se on tarpeen ~~ympäristönsuojelun, luon-nonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan~~ painavan yleisen edun turvaamiseksi.~~, lain soveltamisalaan liittyvien merkittävien oikeuskysymysten ratkaisemiseksi tai lain soveltamiskäytännön yhtenäisyyden varmistamiseksi~~

Vesilaki, 15 luku, ehdotettu 2 §

Muutosta Lupa- ja valvontaviraston päätökseen saa hakea myös virastossa yleistä etua valvova yksikkö, jos se on tarpeen ~~ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan~~ painavan yleisen edun turvaamiseksi. ~~tai lain soveltamiskäytännön yhtenäisyyden varmistamiseksi painavan yleisen edun turvaamiseksi.~~

Elinvoimakeskukset ja yrityspalvelut

- **Elinvoimakeskukset tulee asettaa yrityspalveluiden ytimeen**
- Elinvoimakeskuksista **kasvu- ja kansainvälistymispalveluiden moottori**, joka toimii valtakunnallisen ja kuntatason välissä
- **Kokonaiskoordinaatio kuntoon**: Team Finland –uudistus, TE-palvelu-uudistus, valtion aluehallinnon uudistus
- **Elinvoimakeskukset tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoittajana?**
- **EK toivoo, että eduskunta kiinnittää erityistä huomiota elinvoimakeskusten rooliin yritysten kasvun mahdollistajana.**

Kiitos!